

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

וירא
הדלקת הנרות: 16.41
מוצאי ש"ק: 17.52 ר"ת: 18.11

11 NOVEMBER 2022

Nr 1515

דף היומי נדרים י"ז

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

נח לשמור על קדושת הגליון

סוף זמן ק"ש ש"ק וירא בבוקר
מג"א: 9.34/9.18 - גר"א: 10.10

והוא ישב פתח האהל (יח,א)
ישב כתיב, בקש לעמוד אמר לו הקב"ה
שב ואני אעמוד, ואתה סימן לבניך שעתידי אני
להתיצב בעדת הדיינים והן יושבין, שנאמר (תהלים
פב) א-להים נצב בעדת אל (רש"י).
מסופר על החסיד הנגיד רבי נפתלי אונגער
ז"ל, שחילק ופיזר הרבה מעות לצדקה (היה חותנו
של הגה"ח רבי שמעון אלטר אחי הרה"ק בעל השפת
אמת מגור, וחותן אחיינו הרה"ק רבי משה בצלאל אלטר
ה"ד, בן השפ"א). פעם בא אליו עני לבקש צדקה,
ואמר לו שהוא צריך לקבל נתינה הגונה ביותר,
כי עוד זכה להסתופף בצל הרה"ק ה'חזוה'
מלובלין זצ"ל.
אמר לו רבי נפתלי, שאם יאמר לו דבר תורה
ששמע מה'חזוה' יתן לו מטבע של זהב. פתח
העני ואמר: ברש"י ריש פרשת וירא איתא,
שכאשר ביקר הקב"ה את אברהם אבינו ביום
שלישי למילתו "בקש לעמוד אמר לו הקב"ה שב
ואני אעמוד". ויש להבין דאם רצה לעמוד מדוע
לא נעמד, מה הכונה בזה שבקש ורצה לעמוד,
איזו הכנה עשה לפני שנעמד שיהא כתוב שהיה
רוצה לעמוד. והשיב הרבי מלובלין שכל מעשי
אברהם ותנועותיו היו ברצון ה', והכא כאשר לא
רצה הקב"ה שיעמוד כי "אלקים נצב בעדת א-ל"
לא היה יכול לקום, כי אבריו לא נתנו לו לעמוד,
וכשהגיע למצב זה באר לו הקב"ה הטעם שאינו
יכול לקום, מפני שרצונו הוא שישב, כי "ואתה
סימן לבניך".
בשמעו כך העניק רבי נפתלי מטבע של זהב
לידי העני. (הגדש"פ מפי ספרים וסופרים, עמ' שנט)

שיעור
בפרשת השבוע
ע"י
מרן הרב שליט"א
בכל יום חמישי בערב - ליל ששי
בקלויז טשארטקוב
בשעה 20.00
מעריב בשעה 19.45 וגם אחר השיעור

שעות הקבלה
של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)
קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

כל דבר בחשק נפלא, ונכתב בתורה מעשה זו
להודיענו שהעיקר מה שהשם יתברך דורש מאתנו
הוא החשק והרצון - בפך ובלבבך רעותא דלבא.
וגמר המעשה יגמור השי"ת שיהיה לטוב.
וזוהו שנאמר (תהלים כז,ד) אחת שאלתי וגו',
אותה אבקש שבת י וגו', ושמעתי בשם רבינו ר'
בונם זצוקללה"ה שאמר שהמכוון ששאל מאת ה'
שזה יהיה המבוקש שלו. (פרי צדיק)
ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל
(יח,ט)

שימסור אבר מאבריו או שבירת איזה תאווה כגון
לעמוד בהשכמה לתורה ולתפלה או לשבור שאר
(המשך בעמוד ד)

נח אלו הקהלה

שבת פ' וירא, י"ח מרחשון.
הדלקת הנרות: 16.41 (פלג המנחה: 16.03)
מפטירין "ואשה אחת" (מלכ"ס, ד) עד "ותשא את
בנה ותצא".
מוצאי שבת: 17.52 (לשיטת ר"ת: 18.11)
יום ב' חיי שרה, כ' מרחשון. מנהג חברא קדישא
באנטווערפן להתענות בו.
שבת פ' חיי שרה, כ"ה מרחשון.
הדלקת הנרות: 16.32 (פלג המנחה: 15.56)

הגליון הזה הוקדש
לעילוי נשמת מרן הרב
רבי נח צבי אוללמאן זצ"ל
בן הרב משה זצ"ל
רבה הראשון של קהלתנו
הלך לעולמו כ"ג מרחשון תרע"ז
ומנוחתו כבוד בביה"ח "מחזיקי הדת" פיטטע
ת נ צ ב ה

זמני התפלות לשבתות החורף
בבית הכנסת הגדול
מנחה ערב שבת: 10 דקות אחרי זמן הדה"נ
שחרית: בשעה 9.00
בבית המדרש הגדול
מנחה ערב שבת: חצי שעה אחרי זמן הדה"נ
שחרית: 9.00 מנחה וס"ג: בזמן הדה"נ

מפניו יקריא

ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה וגו' (יח,ח)
אנו רואים שכל פעולת אברהם אבינו ע"ה
שהיה מכניס אורחים ומקרבן לידעת ה' והקריא
שם ה' בפי כל בריותיו, נכתב בתורה רק ברמז
(כא,לג) ויטע אשל וגו', ובפרשה זו כתבה תורה
כל פרטי הסעודה שהאכיל למלאכים, שלא היו
צריכין למזונותיו ואכלו רק לכבודו, ולכאורה טפי
היה להתורה להזכיר מה שזן לבני אדם הצריכין
למזונות, ושפרסם אלקותו יתברך שיהיה נקרא
אלקי הארץ, ולרמז קבול שכר על זה, מה שאין כן
המלאכים שלא הוצרכו למזונות וגם לא לפרסום
מלכות שמים?
אך הענין על פי מה שנאמר (דברים ליד) 'כי קרוב
וגו' בפך ובלבבך לעשותו, ולא כתיב 'ובמעשיך',
והטעם שהשי"ת דורש מהאדם רק הרצון בפך
ובלבבך, וגמר המעשה מסייע השם יתברך, וזהו
שנאמר 'לעשותו'. ובכאן אחר המילה השיג אברהם
אבינו ע"ה חשק מחודש לעבודת השי"ת, ועשה

שעות הפתיחה של
לשכת הוראה שע"י הבד"ץ דקהלתנו
בבנין הקהלה יאקאב יאקאבס סטר. 22
מספר טלפון: 03.208.4115
לפרשת חיי שרה

לכל סוגי השאלות (תורות הרבנים משנתה משבוע לשבוע):
(1) כל יום לפני הצהריים משעה 10.15 עד 11.15 - הגר"ז פאללאק שליט"א
(2) כל יום אחר הצהריים (חוץ מיום ו') **משעה 14.00 עד 15.00**
ביום א': הגר"א גולדמאן שליט"א - ביום ב': הגר"א רייך שליט"א - ביום ג': הגר"ש בלז שליט"א - ביום
ד': הגר"ח סופר שליט"א - ביום ה': הגר"ב"נ פייבוש שליט"א
(3) כל יום משעה לפני השקיעה עד השקיעה (בשבוע הבא משעה 15.55)
ביום א': הגר"ח"ל טייטלבוים שליט"א - ביום ב': הגר"א"ח שטרנבוך שליט"א - ביום ג': הגר"א רייך
שליט"א - ביום ד': הגר"א"ח שטרנבוך שליט"א - ביום ה': הגר"ע האניג שליט"א

בעניני כשרות - בטלפון 03.232.00.21
כל יום בבוקר משעה 10.00 עד 11.00 - ע"י הג"ר אשר ח. שטרנבוך שליט"א

בעניני לשון הרע הנוגע לשידוכים:
כל יום ג' בערב משעה 18.00 עד 19.00 - ע"י הג"ר אברהם הכהן עהרנטייא שליט"א

שירות מיוחד לערבי שבתות וימים טובים בטלפון:
03.208.4115
2
המקשר ומעבר לקבוצה של דיינים שליט"א, אם אחר אינו עונה זה עובר לשני, ומשני לשלישי וכי' עד שיתקבל מענה בע"ה.

סורו נא אל בית עבדכם וגו' והשכמתם והלכתם לדרככם (י"ט, ב)

די מלאכים זענען דאך געקומען קיין סדום אויף עס איבער צו דרייען, אויב אזוי וואס איז פשוט "והשכמתם והלכתם לדרככם", זיי האבען דאך קודם געדארפט אויספירען זייערע שליחות? און אפילו אויב לויט האט דאס נישט געוואוסט, פארוואס דארף די תורה שרייבען זיין טעות? נאר לויט האט יא געוואוסט אז זיי קומען פארניכטען די שטאט ווייל זיי האבען נישט צוגעלאזט קיין הכנסת אורחים, האט ער זיי געבעטען אריין צו קומען אויף מקיים צו זיין די מצוה, און אזוי מכפר זיין אויף סדום, וועט טאקע קענען זיין "והשכמתם והלכתם לדרככם", און אזוי וואלט טאקע געווען, ווען נישט אז די אנשי סדום האבען זיך קעגען געשטעלט.

(ערבי נחל, הי"א צ"ב מרחשון)

ראיה מפורשת

לפני בעל 'לבושי שרד' הגיע דין תורה, אודות בית כנסת שהגבאים ערכו בו שיפוצים. מקומו הרחב של עמוד החזן הצטמצם, בכך נוסף מקום ישיבה בצד העמוד. הגבאים רצו למכרו, אולם המתפלל שרכש את המקום לימין החזן טען שיש לו חזקה במקום הראשון בצד החזן. מאידך טענו הגבאים כי הוא נשאר במקומו, ורק נוסף כאן מקום חדש, ואין לו טענה עליו. פסק ה'לבושי שרד' כי הצדק עם הגבאים, וראיה מדברי הירושלמי בסנהדרין (י"ג, א) 'תני ר' הושעיה עלה יו"ד שניטל משרה אמנו ונשתטח לפני הקב"ה ואמר ריבון העולמים עקרתני מן הצדקת הזאת, אמר לו הקב"ה צא לך, לשעבר היית נתון בשם נקבה ובסוף תיבה, חייך שאני נותןך בשם זכר ובראש תיבה, הדא הוא דכתיב ויקרא משה להושע בן נון יהושע, ולכאורה יש להבין דף שהיו"ד נתפייסה, אבל הו"ה של הושע היתה צריכה להתלונן, כי לשעבר היתה בראש התיבה, ועכשיו שנוסף יו"ד לשמו תהיה האות השניה. אלא רואים שכיון שהיא נשארה במקומה, אף שנוסף יו"ד לפניו אין לה טענה בדבר. אמר הרב לתובע: ממקומו לא היזוון, ומה איכפת לך אם מוסיפים יו"ד (יהודי) על ידך. (יגדיל תורה, פ' שלח)

לשמחה מה זו עושה

בימיו הראשונים עת בא לסאראק לא היתה דעתו נוחה ממשורת הרבנות, באשר בימים ההם, היו יהודי העיר רובם ככולם אנשים פשוטים, דלי השגה שלא הרבו בישיבה וכל שאלותיהם הסתכמו רק בעניני איסור והיתר הלכה למעשה, בעוד שהרב היה משתוקק שיבואו לשאול לו גם בפלפולי דאורייתא, דבר שכמעט לא אירע בימים ההם.

בזכרונות תושב העיר, שדר בה כמאה שנים לאחר פטירת רבנו, הובאה מעשה ששמע מזקני העיר שממנה ניכרת מורת רוח מהעדר תלמידי חכמים, וכך סיפרו לו: פ"א קרא רבי דוד שלמה לאסיפה של כמה רבנים מפלכים שונים על דבר חיזוק הדת ולהגדיל תורה להאדירה, הרבנים שנתאספו הרגישו כי איזו עצבות שרירה על פניו וכששאלו אותו על שום מה הוא עצב, השיב להם רבי דוד שלמה כדברים האלה: ימים רבים היית מתקשה במה שנאמר בתורה (שמו"ג, י"ד) 'והיה כי ישאלך בןך מחר לאמר מה זאת', שהרי כלל גדול בידני - כל מקום שנאמר "והיה" הוא לשון שמחה, והנה בהגדה של פסח מפורש כי השאלה "מה זאת" היא שאלת הבן התם, ומה אפוא השמחה הגדולה שבה מתבשר האב שיהיה לו בן תם שישאלו מה זאת? ועוד יותר נפלאיתי על הפסוק (שם י"ב, כו) 'והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם' בשעה שבעל ההגדה אומר מפורש כי זו היא שאלת הרשע, ולשמחה מה זו עושה?

עוד יש להבין - המשך רבי דוד שלמה להקשות - מה שכתוב (שם י"ג, ח) 'הוגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים' - ומדוע כאן שאין איש שואל אומר הכתוב "הוגדת" שהוא דבור קשה כגידיים, בעוד שבשאלות הרשע והתם נאמר "והיה" לשון שמחה, ואין הדברים נראים, שכשאיין (המשך בעמוד ג)

הוא את דרכו לארץ בעליה שכונתה 'עליית תלמידי הגר"א'. חרף העובדה שהיו רבנו ורבי מנחם מנדל חלוקים בדרך העבודה הראויה, שהיה הגאון רמ"מ מן המתנגדים לחסידים ההולכים בדרך הבעש"ט הק', במהלך ימי ההפלגה התקרבו הגאונים אהדדי ושעות ארוכות גלגלו בשיחה שבה עברו על כל חלקי התורה הנסתרים והגלויים.

באותם שיחות ארוכות, הראה רבנו את כחו הגדול בנגלות התורה, ולעומתו הגאון משקלוב התגלה בידיעתו העצומה בחכמת הקבלה עד שאמרו, כי באותה הפלגה נוכחו כל הנוסעים הגאונים שבספינה לראות, כי גם בין החסידים ההולכים בדרך הבעש"ט מצויים ת"ח הבקיאים בש"ס ובפוסקים שכל רז לא נסתור מהם, ואילו בין המתנגדים הפרושים מתלמידי הגר"א מוויילנא מצויים העוסקים בתורת הקבלה ופנימיות התורה. ע"פ מסורה אחרת, הפליג רבנו בספינה אחת עם הגאון הגדול רבי ליב חסיד מסלונים - אבי הגר" בנימין דיסקין אביו של הגר" יהושע ליב דיסקין מבריסק זצוק"ל שהיה גם הוא מתלמידי הגר"א, ועלה בסוף ימיו לחון את עפר ארה"ק, ומסופר, כי בדרך ההפלגה לא היתה לפנייהם אלא גמרא אחת בודדה, באהבתם העזה שתו הגאונים עצה, ישבו זה אצל זה וכל אחד למד בעמוד שבצדו, כאשר כילו מלמוד את העמוד החליפו הגאונים את מקום הישיבה והמשיכו ללמוד את הדף האחר, כך משך כל הנסיעה. (ובספר 'עמוד האש' תולדות הגר"א דיסקין מובא בשינוי מועט: שפתחו הגאונים את תפרי הכריכה וחילקו את הגמרא האחת לשתיים ולמדו בה חליפות כל עת מסעם).

(הילולא קדישא - מרחשון, עמ' תריט)

גילוי אליהו

רבי יוסף פרגר שו"ב דבריסק מביא בכתביו, ששמע מהרב ר' אהרון אב"ד אטשאקוב זצוק"ל בעל המחבר בית אהרן על מסכת אבות, ששמע מהרב גדליה אהרן אב"ד ליניץ, נכדו של בעל תשואות חן הרה"ק רבי גדליה מליניץ זצוק"ל, אשר לאחר הדפסת הספר (מספרי רבנו ה'לבושי שרד'), בא הרב דוואלטישסק (שכיהן אז שם לאחר שהרה"ק רבי אריה ליב נסע לארץ ישראל) עם השגות על ספרו של רבינו, וקראן בשמן ספר עמק השידים, והביאו לרבו בעל ה"אוהב ישראל" מאפטא ליטול הסכמתו. הרבי החריש וסגר את הספר, והרב המחבר יצא בהנחה שכשרבו יתפנה יעיין בספר ויתן הסכמתו.

לאחר זמן בבואו שוב אל הקודש, קרא אליו רבו: אתם עשיתם השגות על הרב דסראקא, מעידיני עליו שהיה לו גילוי אליהו, הגיחו לזקן עם "שגיאותיו". כאמור הרה"ק מאפטא מעולם לא התראה פנים אל פנים עם רבינו, ולמרות זאת ידעו היטב, ואין כל פלא בדבר כשאלהו זכור לטוב מהלך ביניהם.

(ערבי נחל - פרקים לתולדות המחבר, עמ' צו)

חכמה לשלמה

הרה"ק מאפטא זי"ע כותב בהסכמתו לספר הק' "ערבי נחל":

"מי האיר ממזרח צדק, נודע בשער בת רבים בישראל גדול שמו כשמן תורק, מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק, עילת תהילת גולת כותרת, ה"ה כבוד הרב הגאון המובהק, בקי בחדרי תורה, נר ישראל, פטיש הימיני, עמוד החזק, המשובח והמפואר, כבוד קדושת שמו מה"ו דוד שלמה נ"י שהיה אב"ד דק"ק סאראקא, ועתה זכה לישב על התורה ועל העבודה באה"ק טובב"א, ואמת היה הדבר אשר שמעתי בארצי על אודותיו ועל חכמתו אשר נתן אלקים חכמה לשלמה, ותבונה הרבה מאד, ורוחב לב להבין ביים התלמוד ופוסקים, ומחדדין שמעתייה טפי, חידודי קודם לליבונו ולברר שמעתייה אליבא דהילכתא, ומה נכבד היה בהגלות נגלות לעיני ומצאתי ראיתי את שאהבה נפשי פה להשתעשע עמו באהבים ואילת חן..."

(ערבי נחל, הסכמות)

מתולדותיו

הגה"ק מוה"ר דוד שלמה אייבשיץ זצ"ל אבד"ק סאראקא, נולד בשנת תקט"ו לאביו מוה"ר ירחמיאל. למד אצל הגאב"ד דובנא מח"ס ארבעה טורי אבן, ואצל הגר"ר משה צבי העליר בעמח"ס גאון צבי על שו"ע חו"מ. ה' מגאוני הדור ודרשן נפלא. בחסידות ה' תלמיד הרה"ק מוה"ר זאב וואלף מטשארנא-אוסטראה והרה"ק מוה"ר משולם פייביש מוזבארי זצ"ל.

ראשית פעילותו בשנת תק"ם, ה' כראש ישיבה בנאדבורנא. משם נתקבל לאבד"ק הארוסטקוב, ואח"כ בבודזשאנוב. בשנת תקס"ג לערך נבחר לאבד"ק סורוקה, בה שהה כשש שנים, עד שעלה לארה"ק בשנת תקס"ט והתיישב בצפת.

חיבר ספר אשד הנחלים, בגדי שרד על שו"ע יו"ד, כד הקמח על מסכתות ושו"ע, לבושי שרד על אורח ויו"ד, מגילת סתרים, שו"ת נאות דשא. נפטר כ"ב חשון שנת תקע"ד בצפת, ונטמן שם על יד הרה"ק מוה"ר ארי' לייב מוואלטישסק והרה"ק מוה"ר אברהם דוב מאווריטש.

(מקח טוב, תולדות המחברים)

ובתורתו יהגה

על קורות הפלגתו לארת ישראל, סיפר רבה של ירושלים הגאון הנודע רבי שמואל סלנט זצ"ל: באניה שבה עשה רבנו את דרכו מקושטא לעכו, פגש בגאון הנודע רבי מנחם מנדל משקלוב זצ"ל, מקובל מופלג שהיה תלמידו של הגר"א מוויילנא ועשה גם

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב וגו'
לעלוי נשמת אבי מורי
ר' אהרן יחזקאל ב"ר יוסף ז"ל שפיגעל
כ"א מרחשון תשע"ח - ת.נ.צ.ב.ה
נדבת בנו שמשון אליעזר שפיגעל וב"ב

בין שני צור וצור

י"ח חשון

תרע"א: רבי יחזקאל [ב"ר אברהם יששכר] הכהן ראבינאוויץ - האדמו"ר מראדאמסק - כנסת יחזקאל
תשי"ז: רבי יעקב [ב"ר יצחק] פרידמאן - האדמו"ר מבוהושיהוסיאטין- אהלי יעקב
תשל"א: רבי רפאל ברוך [ב"ר יעקב] טולידאנו - אב"ד מעקנעס
תשמ"ז: רבי נחום [ב"ר אריה צבי] פרצוביץ - ראש ישיבת מיר

כ' חשון

ד'תקנ"ט: רבי אברהם [ב"ר יצחק] - הראב"ד (השני)
תרי"ב: רבי שלום [ב"ר יעקב יוסף] הלוי ראזענפעלד - האדמו"ר מקאמיניקא
תשמ"ג: רבי משה נתן נטע [ב"ר מנחם מענדל] לעמבערגער - גאב"ד דמאקאווא-כפר אתא - עטרת משה

כ"א חשון

של"ה: רבי דוד [ב"ר שלמה] בן זמרא - הרדב"ז
ת"ד: רבי אברהם [ב"ר מרדכי] אזולאי - חסד לאברהם

כ"ב חשון

תי"ז: רבי משה [ב"ר יצחק יהודה] לימא - חלקת מחוקק
תקע"ד: רבי דוד שלמה [ב"ר ירחמיאל] אייבשיץ מסאראקא - לבושי שרד, ערבי נחל
תקע"ט: רבי עזריאל [ב"ר דוב] הלוי הורוויץ - "דער איינערנער קאפ" מלובלין
תרפ"ז: רבי ישכר דוב [ב"ר יהושע] רוקח - האדמו"ר מבבל

כ"ג חשון

תרע"ז: מרן הרב רבי נח צבי [ב"ר משה] אוולמאן - נחלת צבי

כ"ד חשון

תש"י: רבי גדליה משה [ב"ר שלמה] גאלדמאן - האדמו"ר מזוועהל

היטיבה ה' לטובים

מתוך רגשי הוקרה והערכה הננו להעלות על נס את כל אלו אשר בשנים האחרונות השקיעו את מיטב כוחם, יום ולילה לא ישובותו למען הכלל, בעידודם והכוונתם הצמודה של מרן הרב שליט"א וחברי הבר"ץ שליט"א, ובסיעתא דשמיא מרובה זכו ב"ה לראות פרי בעמלם

בראשם הנציגים היקרים
מר **זאב (מיכאל) פרייליך** הי"ו
חבר הפרלמנט
מר **א. גנטמן** הי"ו
חבר עיריית אנטווערפן

ואתם עמם כל העסקנים החשובים והיקרים כל אחד בשמו הטוב יבורך
וכל העוסקים בצרכי ציבור באמונה הקב"ה ישלם שכרם ויזכו להמשיך בפעליהם הטובים ולראות ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם בבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים.
בהוקרה רבה
הנהלת הקהלה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית להרה"ג
מורה"ר **שלום מ. ח. גרינפעלד** שליט"א
רב ביהמ"ד אלכסנדר
ולכל משפחתו שיחי
לרגל הכנס הבן שיחי לעול המצוות
ירוו ממנו ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב
מאחלת הנהלת הקהלה

ערבי נחל (המשך)

הבן שואל ורק האב פותח מעצמו לספר על פרשת יציאת מצרים נאמר "והגדת" בלשון עזה! אבל משבאתי לעיר זאת, נפתרו כל שאלותיי והחילותי להבין את כל הפסוקים על בוריים, אכן שמחה גדולה היא כאשר הבנים באים ושואלים את האבות על מעשיהם ומנהגיהם, אף גם אם תהיה השאלה באיזה נוסח שתהיה, משום שעצם השאלה מוכיחה כי האבות נוהגים כפי המסורה והבנים באים לשאול טעמים של המנהגים האלה, ועל כך יש לשמוח, אבל כאשר הבן אינו שואל ואינו מתעניין כלל או שאינו יודע לשאול, אז יאמר הכתוב "והגדת", משום שאם יש צורך שאתה תפתח לו, אזי לא שמחה יש כאן אלא דברים קשים כגידיים...

לדאבוני - סיים הרב את דבריו - למרות כל הכבוד שחולקים לי בני העיר ולמרות פרנסתי שנתונה לי מאיתם בריוח, אי אפשר לי לשמוח, מכיון שאין איש בא לפלפל עמי ולשאול אותי דבר מן התורה ומן הגמרא ועל זה ערבה לי כל שמחה.

(הילולא קדישא - מרחשון, עמ' תרטו)

קרדום לחפור

היו זקני סאראקא מספרים על רוב חכמתו והנהגתו הפקחית והתקיפה בענייני דמא: אחד מעשירי העיר זו, היה לו ברשותו בית זיקוק ליינ שרף, ובכל שנה קודם הפסח היה בא אל רבנו על מנת שיכתוב לו שטר מכירה על כל חמצו כדת וכדין. באחת השנים, זחה עליו דעתו של אותו עשיר וחש שאין זה לפי כבודו לבוא לבית הרב, שלח אפוא את משרתו במרכבה הדורה, וצוה לו להביא את הרב לביתו להסדיר את ענין המכירה כמידי שנה.

רבנו, שראה בכך זלזול בכבוד הרבנות, סרב לבקשה ולא הסכים לנסוע עם המשרתים, כאשר שבו השליחים בעגלה ריקה זעם העשיר ושלא להביא דיין אחר מקהילת דומברובני הסמוכה, הלה טלטל עצמו

ומקדשי תיראו

ומכל שכן שיש להזהר בבית הכנסת ובבית המדרש מעון דיבורים אסורים, כגון לשון הרע ורכילות מחלוקת וקטטות, כי מלבד שהם עונות חמורים מאד, עוד יגדל העון יותר במקום קדוש, כי הוא מזלזל בכבוד השכינה, ואינו דומה החוטא בינו לבין עצמו לחוטא בבלטין של מלך.

(משנה ברורה, ס"י קנא סק"ב)

אפשר לקבל את ה"שבת בשבתו"
דרך E-mail - נא לפנות:
shabato.antwerpen@gmail.com

לסאראקא, בא לביתו וכתב לו את שטר המכירה. זמן מה לאחר פסח פגש רבנו באותו דיין, והלה החל להתנצל לפניו על שבא בגבולו וסידר את המכירה בלא הסכמתו, נענה לו רבנו והשיבו כדרכו בתוכחת מוסר מסותרת ומחוכמת.

אמר לו: אין כל טינא בלבי על מר, אדרבה, מחויב אני תודה לו שעל ידו נתיישרה לי משנה אחת במס' אבות שהייתי מתקשה בה שנים רבות: בפרק רביעי (מ"ד) הזירונו חכמינו שלא לעשות את התורה קרדום לחפור בה, ותמיד הייתי תמה בדבר, מדוע נקטו בלשונם את עבודת החפירה דייקא ולא כל עבודה אחרת, עכשיו שראיתי את שנהג כבודו באותו מעשה, נתיישרה לי תמיהתי ונתחווה, לכך הדגישו רבותינו את מלאכת החפירה, שכן כל מלאכה אחרת יכול הפועל לעשות בביתו וברשותו שלו, ברם שונה היא מלאכת החפירה שכאשר נשכר פועל לחפור בור, מחוייב הוא לבוא לרשות מעבידו - ואת זה אסרו החכמים על רב בישראל לעשות...

(הילולא קדישא - מרחשון, עמ' תריז)

לא תגורו

הלבושי שרד כשבא לארץ ישראל הי' עני גדול, כי שילוח המעות להתם הי' אז מעט, והתפלל בבמה"ד בעיר צפת בצד מערב, והגבירים עמדו בצד מזרח, ובתוכם הי' גביר אחד שהיו שולחים לו מעות הרבה מבניו שהניח בחוץ לארץ, ופעם אחת בשנה שלחו לו שיספיק לו כל השנה. פ"א התאחר השילוח ונצטער מאוד על איחור הכסף, כי נשלם אצלו כספו, וגם על איחור מכתבים בביתו, ופתאום בעת התפלה בא השליח מחוץ לארץ שהביא השילוח עם מכתבים ודבר עמו איזה דבורים, מיד הלך הלבושי שרד ממקומו וקרב להגביר ונטל ידו והוליך אותו, הגביר חשב שרוצה מה לדבר עמו, והוליך אותו להפאליש מחוץ לבית הכנסת, ואמר לו: כאן רשאים לדבר ולא שם. וחרה להגביר מאוד על העזה שלו, אך היה מחזיק באמצע התפלה ולא היה יכול להפסיק, וחשב שלאחר התפלה ישלם לו משלם עבור זה. כשגמר תפלתו התיישב א"ע הלוא באמת הוא צדיק גדול, שהלוא בביהכ"נ אסור לדבר דברים אחרים, ואדרבה מזה רואים שהוא ירא שמים גדול, שהיה נראה כעני ועומד בצד מערב, ואני גביר ועומד במזרח, והי' לו העזה להוציאני בידו, וודאי ירא שמים גדול הוא, אחר התפלה בא אליו הגביר ובידו כ' אדומים כי נשלח לו בערך ר' אדומים, ורצה ליתן לו, ולא רצה לקבל אף פרוטה אחת, אך הגביר הפציר בו שרוצה להנות אותו. אמר לו, אני מלמד עם איזה תלמידים, תקח צלוחית יי"ש טוב, ותתן להם ונשתה יחד.

(כתבי ר"י ש"ב, עמ' קטו)

פינת כשרות ווינקעל
במשקה River Cola 1.5 liter הנמכר ב-ALDI (מופיע ברשימת הכשרות דקהלתנו) שינו לאחרונה את המרכיבים, ואין לשותו עד להודעה חדשה.
De ingrediënten van River Cola 1,5 liter van Aldi (die op onze Kashrus lijst staat) zijn recent gewijzigd, en mag tot nader bericht niet meer gedronken worden.

ייראוך עם שמש

תפלת שחרית בימות החול כותיקין
בביהמ"ד פשעווארסק
בכל יום חצי שעה לפני הנץ
יום א' חיי שרה בשעה 7.26

שיעור חובות הלבבות

התחיל ב"ה שוב שיעורי השבועי של פה מפיק מרגליות, מלהיב לבות ישראל בדרשותיו חוצבי הלבבות, הגאון רבי **אברהם הכהן עהרנטרייא** שליט"א
בספר הק' "חובות הלבבות"
השיעור מתקיים בביהמ"ד זכרון בנימין
בכל יום חמישי בערב
בשעה 21.00 ולאחר מכן שוב בשעה 22.15
מתחילים שער הבטחון פרק ג'

ויהי"ר שיהיו הדברים ערבים לאוזן השומעים ויביאו תועלת מרובה ברוחניות ובגשמיות.
הצבור מוזמן להשתתף
המארגנים

הכרת הטוב

ברצוננו להודות לכל האנשים החשובים שעזרו לאבינו המנוח ז"ל בשנים האחרונות בכלל ובחדשים האחרונים בפרט ובמיוחד לה"ה
הר"ר **סענדר האכהייזער** הי"ו
הר"ר **אברהם ברוך לעזער** הי"ו
הר"ר **יעקב כ"ץ** הי"ו
הר"ר **יוסף וואסערשטרם** הי"ו
בכבוד רב ובהוקרה מרובה
משפחת גליק

היא הנותנת

לפני עלותו לארה"ק בשנת תקס"ט - וכצאתו את העיר יצאו כל בני העיר ללוותו, אנשים נשים וטף. הם יצאו ללוות את רבם הנערץ, על אף שתמיד היה מוכיחם ומיסרם היתה אהבתם אליו עזה וקשה היתה עליהם פרידתו, ויצאו כולם עד הנהר דניסטאר שם הפך פניו כלפי העיר ואמר: כמה נאה את סראקע! מלווי שאלוהו, הלא כשרבינו ישב בה היה מיסרנו קשות ועירנו לא מצא חן במיוחד בעיניו. השיב להם בבת שחוק - מינינה וביה: היא גופא מפני שאין אתם בתוכם עתה - על כן נאה היא!

(אור הגליל ח"ג, עמ' רג)

אינו דומה

בין תושבי קהילת בודזאנוב נשתמרה שיחת תוכחה שבה ייסר את אחד מתושבי העיר שהיה מתפקד, אוכל ומאכיל טריפות, בתוכחה מחוכמת אמר לו רבנו: "הכלבים שבעיר בוכים וקובלים עליך, שעושק אתה את שמגיע להם מן הדין, שאמר הפסוק (שמות כב, ג) "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו אותי כלב תשליכו אותו" - ואילו אתה אוכל את הטרפות ומונעם מן הכלבים..." החציף המתפקד לעומתו והשיב אף הוא באותו מטבע: "אין להם לכלבים מה שיטענו עלי, שכן בני העיר החרדים מכנים אותי כלב ולדבריהם שפיר ראוי אני לאכול טריפות..." תשובה ניצחת השיב לו רבנו: "אכן כן, גם לו כלב אתה כדבריהם, אין הטריות מגיעים לך, שכן הכלבים קבלום רק בשכר על כך שלא חרצו לשונם, ואילו אתה לא חרצת לשונך מלהרע..."

(הילולא קדישא - מרחשון, עמ' תריח)

ידידה לצורך עליה

האדמו"ר רבי נחום מרדכי מנובמינסק זצוק"ל מביא מאביו הרה"ק ר' אלטר ישראל שמעון מנובמינסק זי"ע:
שמעתי בשם הרה"ק בעל 'ערבי נחל', שדרש בשלחנו הק' של הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז נ"ע, "ואת (המשך בעמוד ד)

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבנית לכל בעלי השמחה

ציווי אמן אברהם

אביגדור ב"ר יואל יונגער נ"י
ביהמ"ד שאץ
*
עוזיאל משה בן הרב דוד שפרינצלעס נ"י
ביהמ"ד בעלזא-בית אהרן

בר מצוה

ברוך ב"ר יצחק לוי הכהן כהן נ"י
*
יעקב אלימלך בן הרב שלום מ. ח. גרינפעלד נ"י
ביהמ"ד אלכסנדר

ו' 3/12

למשפ' ר' לייב בער שטראוס-מאנדלאוויטש נ"י
*
למשפ' ר' מיכאל רייכמאן-זלצברג נ"י
*
למשפ' ר' דוד הכהן כ"ץ-קליין נ"י
*
למשפ' ר' יצחק יהודה ליבערמאן-זילבער נ"י

ו' 3/12

למשפ' הרב אביעזרי זעליג גפן-ליברמן נ"י

ערבי נחל (המשך)

החזיר כי מפריס פרסה הוא וגו' (ויקרא י"א, ז), כי האדם בזמן שהוא עומד על שפת שלולית מים ואינו יכול לעבור ברגליו, צריך לסגת אחרו כמה וכמה פסיעות ומשם הוא מתאזר ורץ בדילוג וקפיצה מעליהם, וכמוכן שהנסיגה היא אמצעי ולא מטרה.

וזה הרמז בכתוב "ואת החזיר" - בזמן שאדם מישראל מרגיש שחזר אחרו בעבודת הבורא, אל יפול ברוחו אלא יבין ויתבונן כי החזרה הזאת למען כי - "מפריס פרסה הוא ושוסע שסע פרסה" - הוא עומד לעשות צעדים ופסיעות גדולות ולשסע ולעבור על מכשולים רבים, על כן נגרמה לו נסיגה לאחור ומעט ירידה, שע"י הרגשת כאבו ושברונו לבו, יתעורר ביתר שאת ויתר עז להתאמץ בתורה ותשובה ומעשים טובים, ויוכל לפסוח ולעבור על הנסיונות שבדרכו ולהגיע למעלות אשר לא יכל מקודם. ברם בזמן החזרה יזכור, "והוא גרה לא יגור" - לא יתעכב להתגורר כלל במקום הנסיגה, ודפח"ח. (פאר נחום)

חכמתו בחוץ תרונה

ספרו של רבינו "אשד הנחלים" המכיל קל"ח תשובות גדולים וחשובים בפלפול אמיץ וחזק, הדפיס הג"ר רבי אברהם בנימין קלוגר בנו של הג"ר רבי שלמה קלוגר מבראדי בעל "חכמת שלמה" ז"ל בשנת תרכ"א, ובעת הגיע הכתב יד אליו, הוציא קול קורא תחת הכותרת "קול מבשר במחנה העברים", הוא מציין שספר זה אינו דורש הקדמה, דכל תכלית ההקדמה הוא להודיע מי היה המחבר ורוב גדלו בתורה וחכמה, אמנם מי חרש אשר לא שמע מתהלות הגאון הגדול הרב המחבר ז"ל, המלאה כל אפסי ארץ,

מפנינים יקרים (המשך)

תענוגים, וכן שיחה בטילה וכיו"ב, יבטל רצונו מפני רצון המקום.

עוד יחשוב אדם באם באה לידו איזה עבירה או איזה מצוה יחשוב אולי השי"ת מנסה אותו עתה אם אעבור או אקיים כדרך שניסה את אברהם אבינו, ובודאי אילו ידע האדם שהקב"ה מנסה אותו עתה היה נזהר מאוד, ע"כ יחשוב האדם תמיד בבוא איזה ענין לידו כי מדתו של הקב"ה שולח איזה ענין לנסותו, ואשרי אדם שה' א-להיו תמיד במחשבתו. (שלי"ה - תוכחת מוסר)

מנוחה נכונה

ר' ישעיה שולם ב"ר אברהם שמואל גראס ע"ה (75) י"ב מרחשוון תשפ"ג
יושבים שבעה בביתו
עד יום א' בבוקר
*
ר' יוסף ב"ר יחיאל מילגראם ע"ה (91) י"ג מרחשוון תשפ"ג
יושבים שבעה בביתו
עד יום ב' בבוקר

המשך דברי הימים של

בית הכנסת הגדול אסטען שע"י קהילתנו הק'

כמה הוספות מקוראינו הנכבדים:

הר"ר פנחס א. קארנפעלד הי"ו:

אודות המאמצים שנעשו באמצע שנות המלחמה, לשימורו של בית הכנסת ותכולתו, מובא כדלהלן בקורות דברי הימים של אותם שנים:

הרב הראשי של בלגיה וראש איגוד היהודים בבלגיה לשעבר, הרב מרדכי שלמה אוללמאן (-ה"ה בנו של הרב הראשון דקהילתנו הגרנ"צ אוללמאן זצ"ל), כתב ב-20 בספטמבר 1943 מכתב מבוהל למזכיר הכללי של משרד המשפטים, האחראי על הקהילה היהודית: "מכיון שכמעט כל היהודים נאלצו לעזוב את העיר אנטווערפן, יש לנקוט באמצעים כדי להגן על הריהוט וחפצי קודש אחרים הנמצאים בבתי הכנסת באנטווערפן". הוא דבר ספציפית על בתי הכנסת הגדולים, ביניהם בית הכנסת הגדול ברחוב אסטען.

הרב אוללמאן עמד על כך, שלאור ערכם הרב של החפצים האמורים "יש למנות מפקח שימנע את פינוי הרהיטים שמוצבים בבתי הכנסת האמורים". המזכיר הכללי הסכים לבלקשו. וב-25 בספטמבר הוא הודיע להנהלת ה'פראווינץ': "לשימור הריהוט יש חשיבות כספית רבה לעיר הנוגעת בדבר (אנטווערפן) לאור התחייבויות משפטיות רלוונטיות". ב-7 באוקטובר הודיע הקצין הראשי של משטרת אנטווערפן לראש העירייה ש"יערכו כמה שיותר סיורי משטרה". ע"כ.

על אף מאמצים אלו, לא ידוע לנו עד כמה זה אכן עזר לשימור תכולת בתי הכנסת.

הר"ר הערשל גליקמאן הי"ו:

דו"ד בין הרה"ק ה"דברי יואל" מסאטמאר זצ"ל והגרח"י ראטטענבערג זצ"ל בשנת תשי"ב, אודות ציורי המזלות בבית הכנסת אסטען, מתואר בספר "זכור ימות עולם" (ח"ג, עמ' קפט): בשבת קודש פ' שלח (שנת תשי"ב - בביקורו של הרה"ק מסאטמאר ז"ע בעירנו אנטווערפן יצ"ו) אחרי הדרשה (בביהכ"ו) הגדול (אסטען), נגשתי אל מקום כבודו של רביה"ק ואני רואה שרבינו מסתכל על כל סדרי בית הכנסת, וכאשר הביט על החלונות, רואה אני שהוא מביט ומביט בעין פקחא על הציורים שעל החלונות. ואחר זה פונה אל הגאון רבי חיים יעקב זצ"ל ראטטענבערג. ורבינו העיר, הרי הציורים הן המה המזלות. והרב משיב, שלא מצוייר רק י"א מזלות.

רבינו לא השיב על זה, כי כנראה שהבין, שהרב דמתא כאשר הסכים שיציירו המזלות הסתמך על הש"ך יו"ד סי' קמ"א (סק"ל) שכתב זו"ל: הלכך נראה דהך דאמרינן דמזלות אסורים היינו כל י"ב מזלות בידו כן נראה לי (עכ"ל).

הר"ר בנימין פפנהיים הי"ו:

רציתי להוסיף, בערך לפני 60 שנה החליפו את הנברשות (Lusters) בבית הכנסת אסטען, והתקינו אז נברשות חדשות. כמה מהנברשות שהוסרו, העבירו לביהמ"ד "בית יעקב" שנוסד כמה שנים מקודם, שם הם תלויים עד היום הזה. (המשך בגליון הבא א"ה)

השבת אבדה
לפני שבוע נמצאה בגאראזש של המקוה ברח' אסטען שקית עם כמה כלים. אפשר לקבלה בסימונים במשרד הקהלה

טלפון בוא חקאט

שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)	
op vrijdag 11 november	
Van Bree, Van Breestraat 18	233.11.02
op zaterdag 12 november	
Leuridan, Draakstraat 18	230.63.29
op zondag 13 november	
Paleis, Paleisstraat 98	248.54.39
op maandag 14 november	
Bek, Belgiëlei 66	230.53.64
op dinsdag 15 november	
Multipharma 93, Statiestraat 51	239.18.62
op woensdag 16 november	
Bek, Belgiëlei 66	230.53.64
op donderdag 17 november	
Justitia, Justitiestraat 81	237.45.14

Na 22u. op 11 november (ליל ש"ק):
Lescrinier, Nationalestraat 70

Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)
רופא תורן: 0900.10.512
הצללה: HATZOLOH - 03.289.00.00
הצלחה חי לייפליין: 03.208.20.20

RUBIX - 03.271.28.13	03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	0488.05.25.16
טאט: 03.500.8947	0.32.33.34.35
טאט-מוסדות: 03.808.49.49	00.972.2.502.02.02
תומכי שבת ויו"ט: 0486.69.08.93	0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	0484.11.15.91
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	0495.19.81.00
חבריים: 03.80.80.424	03.232.22.27
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	0475.76.24.34
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	0485.37.18.42
קול הלשון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טוהר לבנו: 03.208.52.08	03.500.11.05
קול השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מג"ח לרפואת הירידים: 0485.05.6746	בית נאמן: baineemom@gmail.com